

Rigsdagstidende.

1851

Forhandlingerne paa Folkethinget. N° 31.

Tredie Session.

12te Møde.

Mandagen den 27de October.

(Forts.)

Rosenvorn (forts.): Man har tidligere stundom næret den Tanke at forbinde fjernt fra hinanden liggende Kjøbstæder ved fælles kommunale Institutioner og i enkelte Ligninger finder dette jo endnu ogsaa Sted. Det forekommer mig imidlertid, at de forskellige Kjøbstæders Interesse snarere staaer i en vis Modsetning end i nogen indre Samklang med hinanden, og at derimod det Baand, som knytter Kjøbstæderne til Landet, er langt stærkere end det Baand, der knytter den ene Kjøbstad til en anden, der ligger flere Mile derfra. (Tscherning: Hør!) Naar man nu vil tilveiebringe en Forbindelse mellem Kjøbstæderne og Landet, da lader det sig ikke gjøre at iværksætte dette i de kommunale Forhold paa disses nederste Trin. Der er efter den hele historiske Udvikling heri Landet og virkelig efter Forholdene selv en umiskjendelig Forskjel mellem Kjøbstad- og Landlivet. Kjøbstaden udgjør et skarpt begrændset District; Beboerne paa Stedet staae i en nærmere og livlig Forbindelse med hinanden, hvorimod Reiserne til et andet Sted for at deeltage i de offentlige Anliggender have langt mere at betyde for Kjøbstadbeboerne end Landboerne, der enten ere mere forsynede med egne Befordringer eller i alt Fald mere vante til at foretage saadanne længere Reiser tilfods. Selv det Afgiftssystem, som knytter sig til Kjøbstæderne, er og maa efter Forholdene blive af en anden Character end Afgiftssystemet paa Landet, der knytter sig til Hartkornet, som jo igjen staaer i Forbindelse med Landbolivet. Det første Trin, hvor der altsaa med nogen Nærlighed kan blive Spørgsmaal om at knytte

Land og By sammen, Kjøbstad og Herred sammen, vilde være Amtet, og jeg nægter ikke, der er Meget, der taler for denne Tanke; men det er paa den anden Side klart, at den ikke hensigtsmæssigen vil kunne udføres, med mindre man er fast bestemt paa at opretholde Amtsbegrebet, og derfor at holde paa den Inddeling af Landet, som nu finder Sted, med mindre man er overbevist om, at der ikke er tilstrækkelig Dyrkning til at gaae over til en større Inddeling af Landet. Amtsinddelingen har vistnok sin Betydning som den der har udviklet sig snart i 200 Aar her i Landet; men der klæber desuagtet ved den noget af den tilfældige Oprindelse, den fra først af har havt, det vil sige, af dens tilfældige, i Kronens Eiendoms Forhold og andre modstaaende Eiendomsforhold grundede Oprindelse. Som bekjendt ere jo nemlig de nærværende Amter opstaaede af de gamle Lehn, og ere paa lignende Maade successivt blevne udvidede ved Sammenlægning af flere saadanne Inddelinger. Amtsinddelingen har derfor aldrig havt den samme dybe Betydning, som Stiftsinddelingen, der er de gamle Bispedømmer, eller Herredsinddelingen, som er den ældgamle folkelige Inddeling her i Landet. Derhos maa det komme under Overveielse, om det nærværende Amtmands-Embedet kan opretholdes i det Omfang og med den Grundcharacter, som det hidtil har havt. Det Væsentlige i Amtmands-Embedet, saaledes som det nu bestaaer, er upaatvivelig det juridiske Element, nemlig Amtmandens Forpligtelse til at holde over Lov og Ret, og da man navnlig fra Slutningen af det forrige Aarhundrede udviklede Amtmands-Embedet til en større Betydning, end det før havde, har det ogsaa vist sig, at man søgte at besætte disse Embeder med dygtige Jurister, og at de dygtigste Amtmænd virkelig ere komne